

Studier, karriär och expertis

Hej!

På den här videon reflekterar vi kring hur studierna är kopplade till karriären, vad karriär och karriärplanering betyder, och vad betyder det att utvecklas till expert.

Karriär och karriärplanering är fina ord och vi kopplar framför allt ihop dem med arbetslivet. Men i livet hänger allt ihop. Det är inte möjligt att planera sin karriär separat från det övriga livet. Karriären är en färd genom utbildning, arbete och det övriga livet. Du har redan fattat många stora beslut i riktning mot det som är viktigt för dig. Din karriär har alltså redan börjat. Karriärplanering är att helhetsmässigt rikta in sig på framtiden. Var och en har lite olika frågor om karriärplanering som aktiveras i olika livssituationer. Det är bra att färdigt tänka på framtiden när läget är lite lugnare.

Men vad är expertis? Åter ett fint ord som kan kännas främmande. Studierna och universitetsutbildningen siktar på att utvecklas till expert. Expert är ingen titel som beviljas i samband med examen, den utvecklas under hela studietiden. Den omfattar kunskaper och färdigheter som du förvärvar under studierna, samt färdigheter att sysselsätta sig och avancera i karriären. Dessa utvecklar och använder du även under studierna. Att bli expert är en process som kan liknas vid att samla kapital. Låt oss ta en närmare titt på vad det handlar om.

I centrum för studierna ligger kunnandet och förståelsen inom ditt område. Antagligen har du kommit till universitetet först och främst för dessa. Olika studiesätt och studieformer utvecklar överförbara färdigheterna, som inte är direkt bundna till vetenskapsområdet. Du får t ex färdigheter i grupp- och projektarbete, och att kommunicera, analysera, argumentera och lösa problem kreativt. Också de överförbara färdigheterna är en del av expertisen.

När studierna börjar bekantar du dig med andra studenter. Du kanske märker att även om ni delvis är intresserade av samma saker tänker många helt annorlunda kring studierna och framtiden. Förmodligen har ni också olika bakgrunder. Du börjar också planera studierna. Du måste alltså ta reda på dina alternativ innan du börjar känna efter vad som är det rätta för dig. Kanske vill du veta vart din examen har tagit andra och hurdana arbetsuppgifter de har i dag. Att skapa kontakter och kunskapen om de egna alternativen bildar tillsammans expertens sociala kapital.

Under studierna stöter du också på olika oskrivna regler och seder: kanske har du till exempel hört att föreläsningarna alltid börjar kvart över? Också det akademiska sättet att tala kan kännas främmande. Den här typen av tysta regler och seder finns inom alla grupper. Du kanske känner till en del från dina hobbyer, arbetsplatser eller praktikplatser, osv. I studierna kan du ha nytta av färdigheter som du har lärt dig utanför studierna. Kanske är du den goda lyssnaren bland kompisarna, har i hobbyerna blivit bra på att lägga upp scheman eller kan arbeta lugnt under tidspress tack vare dina tidigare erfarenheter. Att anamma gruppens tysta kunskap bildar tillsammans med färdigheterna som du fått utanför studierna ditt kulturella kapital.

I takt med att studierna framskrider utvecklas antagligen dina tankar om ditt område och vad som intresserar dig. Du börjar kanske allt starkare se dig som universitetsstudent, en student inom ditt område eller på något annat sätt koppla din identitet till utbildningen. Du stöter också på situationer där du måste beskriva ditt kunnande och din motivation – till exempel när du söker praktik- eller arbetsplats eller diskuterar din ISP. Att kunna identifiera och klä i ord ditt kunnande, dina värderingar, din motivation och dina styrkor samt observera din egen tankeutveckling är kopplade till ditt identitetskapital. Hur identitetskapitalet uppstår är en mycket individuell process som pågår under hela studietiden.

I såväl studier som det övriga livet går inte allt alltid som smort. Ett centralt psykologiskt kapital är att känna sina egna gränser, ha sätt att återhämta sig på samt att ha förmåga att tåla osäkerhet, förändringar och besvikelse. Detta kapital behöver du såväl i studierna och arbetet som i livet i stort. Dessa färdigheter bildar också en central del av expertens kompetenspalett.

Att växa till expert är en ständigt pågående process som sker via alla slags erfarenheter. När du tänker på framtiden, ditt kunnande eller din expertis eller behöver stöd eller råd för jobsökning eller i anknytning till praktik, bekanta dig med temana Arbete och karriär samt Praktik i Instruktioner för studerande. Där finns information om universitetets enhet Karriärservice. Vi finns där för dig under hela studietiden och ännu i ett år efter utexamineringen.

Vi ses!